



# KOSTNICKÉ JISKRY

## Evangelický

### týdeník

8-9/2008

19. března 2008



ročník 93



cena: 10 Kč

*Průští číslo vyjde  
26. března*

*Z obsahu*

*\* Hlouběji než v emocích*

*\* O necírkevním*

*„křesťanství“*

*ve filmové fikci*

*\* Korban aneb 105 % alibi*

## Pátek končí nedělí



A ZA VŠECHNY ZEMŘEL PROTO, ABY TI, KTERÍ JSOU NAŽIVU, NEŽILI UŽ SAMI SOBĚ, NÝBRŽ TOMU, KDO ZA NĚ ZEMŘEL I VSTAL.

2K 5,15

Velký pátek. Den, kdy zemřel Ježíš. Je to skoro dvě tisíciletí. Takových křížů, takových poprav byly desítky, stovky. Nikdo to nespočítá. A přece si dodnes připomínáme právě jen ten jeden kříž, právě tu jedinou smrt. Smrt Ježíše z Nazareta. Tam na kříži, tenkrát v Palestině promluvil k lidem sám Bůh. Nejzřetelněji jak jen mohl. „Jistě to byl Boží syn,“ vyznává pohanský setník. Odvažujeme-li se dnes - v době, kdy je Bůh pro mnohé bezobsažný pojem - hovořit o Bohu, pak musíme začít právě u tohoto ukřižovaného Ježíše z Nazareta. V křesťanství, ve víře nejde o ideje, nejde o myšlenky či mravní zásady – být sebelepší. Evangelium není návod, jak správně žít. Evangelium je příběh Ježíše Krista, jeho života a smrti. Výsměch a tupení, důtkami zbité tělo, hřeby

probitá zápěstí a probodený bok. Tak v bolestech umírá na kříži Ježíš. A potom neděle. Den, kdy Kristus vstal. Bázeň žen, nevěřičnost učedníků a předně velká radost. „Pro samou radost nemohli uvěřit. "Hrob je prázdný, „Pán byl opravdu vzkříšen.“ A víra pak dává nové vidění. Víra nezkoumá jenom pozemské události, ale vidí také otevřené nebe. Víra vidí za kulisy dění, konec se stává novým počátkem a ze smrti se rodí život. To za nás a pro nás zemřel i vstal. Tato radostná novina prosvětluje temnoty světa, bolesti stvoření i nouzi lidských srdcí. A tato novina – velikonoční evangelium – dává směr i cíl. Už víme, kam jdeme a kudy vede cesta; pro co žít a umírat.

**Ondřej Halama**  
bratrský kazatel v Turnově

## Strach ze světa

Tělo, svět, ďábla přemáhám. Tak se ve staré modlitbě ocitlo tělo a svět v nejtěsnějším společenství s ďáblem, jako to, co mu od počátku náleží. S takovou modlitbou se ovšem ocitáme někde v Íránu, kde všechno hmotné (tělo a svět) dostalo špatnou známku, protibožskou a ďábelskou. Bible naopak učí, že Hospodin Bůh stvořil celý svět i člověka s tělem, a že to bylo velmi dobré (Gn 1,31). Stvořil i ďábla! Už ovšem slyším, jak někteří z vás listují v Novém zákoně a už mně předčítají nemálo míst, která dávají tělu a světu špatnou známku a nabádají křesťana, aby se jim vzepřel. Apoštolovu výzvu obrátit se k Bohu (Sk 14,15; 26,18) chápou jako příkaz odvrátit se od světa a odpírat tělu v jeho žádostech.

Je nepochybné, že v Novém zákoně jsou takové výzvy k "askezi", avšak ty nehrají prim a nejsou samoučelné, naopak slouží k nastolení těla a světa jako jeviště vlády a slávy Boží. Česká církev, jmenovitě Jednota českých bratří, přijala tyto výzvy a vnesla je do harmonie světového evangelictví jako melodii milostné kázně.

Takové kázně je schopen člověk, který je naprosto svobodný. Jak toho dosáhnout? Podívejte se na lidi v blízkém i vzdáleném okolí. O těch prvních můžete mluvit z vlastního pozorování jejich chování, o těch druhých nám podává obraz současná románová literatura. Posuzuje-li jednotlivce své sousedy, je nakloněn k optimistickému prohlášení: Jsou to většinou slušní a řádní lidé. Vyjde-li najevo opak, říká s podivem: "Vždyť to byli takoví slušní a řádní lidé. Kdo by si to pomyslel?" Romány svým souhrnným a hlub-

ším pohledem naopak vidí lidi jako otroky nejnižších vášní. Francouzská revoluce (1789) vyhlásila pro všechny občany Liberté, Egalité, Fraternité a vyzvala je, aby žili svobodně jako rovnocenní bratři. Evropa za další dvě století uskutečnila málo z těchto ideálů, naopak učinila více opačných až otřesných zkušeností. Potvrdila, co křesťanská církev učí od začátku, že každý člověk je služebník hříchu. Skutečné vnitřní svobody dosáhne jen, obrá-

tí-li se k Bohu, pak je teprve svobodný svobodou, kterou nám vydobyl Kristus (Ga 5,1). Každá jiná svoboda je zase jen otroctví. Apoštol Pavel ve zmíněném listě Galatským křesťanům dodává k získané svobodě: "Stůjte v ní pevně a nedejte si na sebe znovu vložit otrocké jho." Jak znám životní styl svůj a svých známých, nehrozí nám, že bychom na sebe vzali otrocké jho "askeze". Asketi se

*Dokončení na str. 4*

### AKTUALITA

## Udílení medailí

"Bojovali jsme proti sadistům," říká pan Milan Paumer v rozhovoru uveřejněném 1. března v Právu. A čeká, že mu za ten boj udělí premiér Topolánek "medailičku", stejně jako jeho spolubojovníkům, bratrům Mašínovým. I když za co vlastně on by měl tu "medailičku" dostat? Vždyť na rozdíl od svých druhů na území naší republiky žádný hrdinský čin nespáchal. Nikoho nezabil, nikoho nezmrzačil, nic neukradl, dokonce ani jeden z těch sedmnácti stohů mezi Vyškovem a Kroměříží nezapálil. Pokud vraždil, ničil a loupil až teprve v NDR, měla by mu za to "medailičku" předat předsedkyně německé vlády. Nejistil jsem, že by zavraždění policisté, pokladník a postřelený hasič někdy jednali sadisticky. Ale on to pan Paumer nejspíš nemyslel osobně, ale politicky. Chtěl říci, že sadisty byli všichni členové KSČ. Ona je ovšem otázka, zda skutečně všichni jeho skupinou zmasakrovaní v KSČ byli. Pohřeb podříznutého četaře

Jaroslava Honzátky z čelákovické služebny je řádně zapsán v matrice československého evangelického sboru v Brandýse nad Labem a vykonával ho farář. Tři roky po únorovém převratu stále tvořili většinu Sboru národní bezpečnosti ti, kteří do něj přešli z prvorepublikové policie. Ale i kdyby měli všichni zmasakrovaní stranickou legitimaci, jejich likvidaci by to neospravedlnilo. Nebo se snad liší vyvražďování komunistů od vyvražďování Židů? Vztít to pěkně po mašínovsku, by znamenalo postřílet a podřezat desetinu našeho národa. Mnoho politických stran by přitom pořádně prořídlo. A nejen těch na levi. Zneklidnět by po Topolánkově udělování medailí měli naopak zejména ti, kteří se kdysi zapletli a pak skončili vpravo. Docela konkrétně v ODS. Bude-li totiž chtít zůstat jejich předseda vnitřně konzistentní, tak nemůže "sadistické" období svých spolustraníků jen tak přejít.

**Emanuel Vejnar**



*Vzkříšení, 1933, Alessandro Bruschetti (1910-80)*

### ZAOSTŘENO NA BLÍZKO

## Proč nebýt prezidentem

Kdo uvidí Občana Havla, ten – pokud není masochistou - pochopí, proč nebýt prezidentem. O toho, kdo jím být chce, sezná jako člověka chorého sebeslávou nebo prostou obětí, která bude trpět tak, jako trpěl Václav Havel. Zatímco se tvůrci filmu s bolavým srdcem museli rozhodovat o každé minutě mnohahodinového záznamu, protože tak drastické zkrácení muselo porodit sledovatelný záznam ve formátu celovečerního filmu, my bychom měli v rámci občanské výchovy zhlédnout téměř všechno. V tom hradním zakletí se dá spatřovat až vězení. Například bývalý ústavní soudce Vojtěch Cepl ve své časově omezené roli soudce viděl výkon trestu, do kterého nastoupil po jmenování do brněnského tribunálu. Nejen v tom, že musel z Prahy pravidelně cestovat do Brna, ale i v určité uzavřenosti prostředí. Výkon trestu těchto lidí nás však posouvá dále.

Vraťme se ale k filmu a prezidentské funkci: Zatímco v našem prostředí mohl být film Občan Havel chápán jako součást kampaně jednoho kandidáta, jehož podpořil Václav Havel i osobně, v Německu je jeho projekce na Berlinale prevencí proti sledování prezidentských tahanic v Čechách. Jenom špatné anglické titulky (Ach, ty titulky!) působí tupým jemným ostrovtipem našeho prezidenta. Ovšem, právě tento občan se velice těžko překládá, protože jeho básnivý sloh se dá rovnat v obtížnosti překladu už snad jen současnému českému ministři zahraničí.

A prezidentská funkce sama? Současný prezident ji před pěti lety přirovnal k výstupu na osmítisícovku a naznačil, že ji bere jako osobní výzvu. Obětí, či výkon trestu, již státní funkce tohoto rozměru nesporně je, může posunout mnoho lidských osudů dále. A to přesto, že český prezident má tak málo pravomocí.

V jeho existenci se dá spatřovat zástupná role náboženství. Lidem, a to příznivcům jednoho či druhého a případně dalších kandidátů, se lépe věří, když na Hradě sedí jejich vyvolený. Skoro jako vítězství hokejistů dokázalo probudit víru v určité části české společnosti, a to přesto, že byli naši rekové notně zpítí pod obraz, když přijeli na starověké Staroměstské náměstí. Velká shromáždění či malé úderní oddíly lépe věří, protože víru potřebují.

Lépe, když bude v uvozovkách vládnout ten, kdo ví, že bohem určitě není. To nemá být agitace! To může dojít každému z kandidátů, není to tak složité.

**Daniel Kvasnička**



# Z církví u nás i ve světě

ZAHÁJENA MEDIÁLNÍ KAMPAŇ „**KDO, CO A KOMU**”

K NAVRACENÍ CÍRKEVNÍHO MAJETKU

**ČBK (Praha).**V úterý 4.3. se v Praze konala tisková konference u příležitosti zahájení komunikační kampaně „Kdo, co a komu”.

Smyslem kampaně je informování široké i odborné veřejnosti o připravovaném majetkovém narovnání církví a státu. K tématu promluvili postupně Ing. Karel Štícha, hlavní ekonom Pražského arcibiskupství, který hovořil o současném stavu nevypořádaného majetku, jenž je pozůstatkem činnosti komunistického režimu. Zmínil se také o neudržitelnosti a nevýhodnosti současného stavu pro stát i církev; JUDr. Tomáš Kraus, tajemník Federace židovských obcí (FŽO) vyjádřil podporu této kampaně, ke které chce FŽO přispět svými zkušenostmi s restitucemi židovského majetku, zabaveného nacistickým protektorátem.

Opat strahovského kláštera Michael Josef Pojezdný zmínil odlišnou formu majetkového vyrovnání kongregací a řádů, které se chtějí vrátit k původnímu životnímu stylu svých předchůdců, jak je tomu v zemích, kde činnost klášterů nebyla násilně přerušena.

Patriarcha Církve československé husitské (ČČSH) vyzdvihl zejména unikátnost dohody 17 náboženských subjektů, která představuje historický konsenzus. Jaromír Jech, výkonný místopředseda Svazu měst a obcí, podpořil naléhavost dohody, zejména v souvislosti se zablokovaným (dříve církevním) majetkem více než 200 měst a obcí, které s ním nemohou volně nakládat a to jim brání v rozvoji.

Zástupce realizátora projektu o.s. MAS Říčansko Daniel Kvasnička přiblížil hlavní důvody ke vzniku této komunikační kampaně. Představil také internetové stránky www.cirkevnimajetek.cz, které slouží jako informační portál a rozcestník pro získávání komplexních informací ohledně celé problematiky církevního majetku. Další tisková konference k této problematice je plánována na 25.3.2008.

**V PRAZE PROBĚHL FILMOVÝ FESTIVAL JEDEN SVĚT**

*krestandnes.cz (Praha).*V Praze se konal filmový festival Jeden svět pod záštitou Václava Havla, ministra kultury Václava Jehličky a primátora hlavního města Prahy Pavla Béma. Desátý ročník festivalu je věnován Aun Schan Su Ťij, nositelce Nobelovy ceny míru, a lidem v Barmě, které utlačuje brutální vojenský režim.

Během devíti let své existence se festival Jeden svět, organizovaný společností Člověk v tísní, vyvinul v největší lidskoprávní filmový festival v Evropě a stal se jednou z nejvýznamnějších kulturních akcí v rámci Prahy a celé České republiky. V roce 2007 Jeden svět získal Čestné uznání Organizace Spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO) za výchovu k lidským právům.

Desátý, jubilejní ročník festivalu Jeden svět se konal v Praze od 5. do 13. března, v průběhu března a dubna se uskutečnί ve 28 dalších městech po celé České republice. Ve všech těchto městech se regionální festivaly Jed-noho světa konají pod záštitou hejtmanů, primátorů a starostů a ve spolupráci s místními nevládními organizacemi.

Festival je tradičně podporován Ministerstvem kultury ČR a Magistrátem hlavního města Prahy. Jeden svět se těší také dlouholeté podpoře Plzeňského prazdroje, MEDIA Programu Evropské komise, Česko-německého fondu budoucnosti a Státního fondu na podporu a rozvoj české kinematografie. Festival je také podpořen grantem z Trustu pro občanskou společnost ve střední a východní Evropě.

"Devět ročníků festivalu Jeden svět představuje devět let sebereflexe, devět let rostoucího sebevědomí občanské společnosti u nás. Mají-li zejména mladí lidé vůli zajímat se o problémy, bídu a konflikty dnešního světa, máme všichni naději, že budoucí svět bude o něco lepší než ten současný," řekl o festivalu Václav Havel

(kir)

**PAPEŽ BENEDIKT XVI. PODLE TIMESŮ LETOS REHABILITUJE**

MARTINA LUTHERA

**ČTK (Londýn).** Papež Benedikt XVI. podle londýnských Timesů ještě letos rehabilituje jednoho z hlavních zakladatelů reformačního hnutí Martina Luthera. Luther byl za své učení exkomunikován z katolické církve papežem Lvem X. v roce 1521.

Podle Timesů papež povede o Lutherovi diskusi s dalšími teology a bude při ní hájit stanovisko, že Luther nebyl kacír, ale že se snažil očistit církve od korupce. Kardinál Walter Kasper listu řekl, že tento papežův krok pomůže dialogu mezi katolíky a protestanty. Má také zmírnit napětí vyvolané papežovým výrokem, že protestantské a ortodoxní církve nejsou řádnými církvemi.

Podle deníku má milost udělená Lutherovi zmírnit obraz Benedikta jako zastánce tvrdé konzervativní katolické linie. Luther se postavil papežské moci, přeložil Bibli do němčiny a kritizoval odpustky. K nejvíce kontroverzním částem jeho učení dnes patří jeho negativní postoj k židům.

(ath)

**V ASSISI ZEMŘEL MASSIMILJAN MIZZI, ZAKLADATEL MEZINÁRODNÍHO FRANTIŠKÁNSKÉHO CENTRA PRO EKUMENISMUS**

*(Assisi).* V pondělí 3. března zemřel P. Massimiljan Mizzi, minorita, zakladatel Mezinárodního františkánského centra pro ekumenizmus a mezináboženský dialog v Assisi.

Páter Mizzi v roce 1948 vstoupil do Řádu sv. Františka a byl členem maltské minoritské provincie. V roce 1972 založil Františkánské centrum ekumenické pastorace, generální kapitula pod vlivem P. Mizziho ustanovila Františkánské mezinárodní centrum pro ekumenizmus a mezináboženský dialog. P. Mizzi se stal generálním delegátem pro ekumenizmus a tento úřad plnil do roku 2003, zúčastňoval se ekumenic-

# Jubileum Světové rady církví 1948–2008

SRC vznikla v r. 1948 v holandském Amsterdamu, krátce po skončení druhé světové války. Věřící ze všech církví si byli vědomi, že je nutné prohloubit společenství všech křesťanských církví světa na společném základu jediné apoštolské církve Kristovy.

Po šedesáti letech má 342 členských církví ve všech světadílech a sdružuje téměř všechny protestantské (evangelické) církve a většinu pravoslavných církví celého světa, počtem je to asi 400 milionů křesťanů. Své sídlo má v Ženevě, kde 17. února t.r. bylo jubilejní sejití zástupců církví z více než 150 zemí. Slavnostním kázáním posloužil ekumenický patriarcha konstantinopolský Bartoloměj I.

V naší vlasti navazuje na tuto instituci Ekumenická rada církví (ERC), která byla založena (rekonstruována) po rozpadu federálního Česko-

slovenska. V současné době má 11 členských církví, 2 přidružené a 5 pozorovatelských subjektů (Katolická biskupská konference je jednou z přidružených). ERC má své sídlo v Praze a funkce předsedy je rotující. V současné době ji vede dr. Pavel Černý z Církve bratrské.

Toto ekumenické sblížování církví probíhá na celém světě. Některé jsou si už tak blízké, že uznávají vzájemné dvojčlenství, případně i propůjčené členství se všemi právy a povinnostmi. U nás na této platformě vznikl Ochranovský seniorát při Českobratrské církvi evangelické, když došlo v Jednotě bratrské k rozkolu v r. 1999 vlivem nového radikálního importovaného charismatického hnutí v české provincii, které tam i převládlo.

V zahraničí se ujal název pro oddělenou část Český distrikt Unitas Fratrum. Uznal jej i synod celosvě-

# Evangelický hřbitov ve Strašnicích

V denním tisku se v poslední době objevují články o evangelickém německém hřbitově v Praze-Strašnicích.Jedná se totiž o jeho zásadní obnovu, která má být dokončena do roku 2010. Hřbitov se nachází přímo proti tzv. Strašnickému krematoriu (ve skutečnosti krematorium neleží ve Strašnicích, ale v katastru Vinohrad). V novinových člancích se uvádí, že jde o hřbitov založený koncem 18.století. To je ovšem naprostý omyl, jde o záměnu dvou hřbitovů.

Původní evangelický hřbitov totiž vznikl v Karlíně, u Invalidovny, na úpatí vrchu Vítkova. Již roku 1777, tedy několik let před vydáním tolerančního patentu, obdrželi evangeličti kupci z Norimberku od gubernia svolení, aby si směli v uvedeném místě v Karlíně zřídít kryptu k pohřbu evangelíků jak z řad norimberských kupců působících v Praze, tak také evangelických důstojníků z pražské posádky. V následujících letech byl kolem této krypty zřízen malý evangelický hřbitov. Podle zprávy z roku 1787 byl tento

hřbitůvek obehnán zdí a uprostřed umístěn veliký dřevěný křícifix. K rozšíření hřbitova v Karlíně došlo v roce 1833, když hřbitov byl ve společném užívání jak německého, tak českého sboru evangelické církve a.v. Uprostřed hřbitova byla nad jednou hrobkou zřízena kaple. Vzhledem k tomu, že hřbitov byl rozměrově malý, byla většina členů českého evangelického sboru pohřbívána na Olšanech.

V roce 1890 došlo k velké povodni, která způsobila v Praze velké škody (Karlův most). Také hřbitov v Karlíně byl zaplaven a v důsledku toho ze zdravotních důvodů uzavřen. Evangelíci pak byli pochováváni na Olšanském hřbitově. Němečtí evangelíci však usilovali o založení vlastního hřbitova, což se také stalo roku 1895, kdy byl zřízen hřbitov ve Strašnicích. Evangelíci z českého sboru však byli od té doby pohřbíváni na nově zřízeném (1896) nekatolickém oddělení na Olšanských hřbitovech.Starý karlínský hřbitov byl v roce 1910, tedy dlouho po svém zrušení, prodán karlínské

tové Jed-noty bratrské v r. 2002 a pověřil ochranným dozorem Kontinentální (evropskou) provincii, když tito čeští členové pokračují v učení i praxi Jednoty bratrské, dodržují církevní řád jednotné církve z období před zásadní změnou v 90. letech, která vedla k rozdělení.

Zatím se marně pokouší vedení světové Jednoty zvládnout tyto neutěšené poměry, když česká provincie mnohé z řádů a usnesení světové JB neuznává, nebo nerespektuje. Založení autonomního Ochranovského seniorátu a ochotně propůjčené členství v ČCE bylo zachraňující ekumenickou pomocí v dané krizové situaci. I světová Jednota (Unitas Fratrum) tuto pomoc blízké evangelické církve oceňuje a navazuje s ní kontakty.

mhl

obci za 33 tisíc Kč, z čehož polovina připadla německému evangelickému sboru, druhá polovina pak sboru českému u Salvátora. Pozůstatky pohřbených byly převezeny na Olšany (čeští evangelíci) a na nový hřbitov ve Strašnicích (němečtí evangelíci).

Z karlínského hřbitova se dodnes zachovala jediná památka. V sousedství evangelického hřbitova se totiž rozkládal katolický vojenský hřbitov. Z něho zůstala barokní kaple z roku 1753 s freskou Korunování Panny Marie a českých patronů, v nedávných letech opravená. Evangelický hřbitov ve Strašnicích sloužil svému účelu až do roku 1945. Je na něm pochována celá řada osobností německé národnosti, výrazně zapsaných do pražských kulturních a politických dějin. Mnoho z hrobů na strašnickém hřbitově patří k vynikajícím dílům funerální architektury. Obnova hřbitovního areálu bude nesporně výrazným obohacením pražského památkového fondu.

Michal Flegl

# Aktuality Centra biblických studií

## Stanoviska Vědecké rady a pracovníků Centra biblických studií Akademie věd a Univerzity Karlovy v Praze (CBS) ke dvěma veřejným sdělením

**I. Vyjádření k informacím z hromadných sdělovacích prostředků o nálezu hrobky Ježíšovy rodiny** Část světové veřejnosti se zájmem i s překvapením sledovala informace o nalezení hrobky Ježíšovy rodiny v Jeruzalémě, propagované i filmy, internetovými snímky a knihami (česky, J. Tabor, Ježíšova dynastie). 13.-17. ledna tohoto roku proběhla v Jeruzalémě mezinárodní konference organizovaná prof. J. H. Charlesworthem, ředitelem Ústavu pro Kumránské texty v Princetonu, na niž byl pozván i prof. Pokorný. Převažující mínění vědců bylo, že

k uvedené identifikaci hrobky nejsou žádné prokazatelné důvody. Je velmi nešťastné, že kancelář Reuters na internetu tento závěr falešně interpretovala, a upozorňujeme zájemce na vyjádření Duke University v Durhamu, NC, které tyto desinformace vyvrací.

**II. Stanovisko k propagaci Nové Bible Kralické**

V posledních měsících se na internetu a v tisku objevila oznámení o přípravě nového překladu Bible zvaného Nová Bible kralická. (NBK). Víťame každý zájem o Písmo včetně

kých setkání po celém světě. Byl organizátorem ekumenických iniciativ, konferencí, modlitebních a kulturních setkání s představiteli různých vyznání a náboženství. Za tuto činnost byl P. Mizzi vyznamenán papežem Pavlem VI., arcibiskupem Canterbury, organizací Life Foundation International i prezidentem Malty. Byl doktorem honoris causa Křesťanské univerzity v Texasu a v roce 2002 byl kandidátem na Nobelovu cenu za mír, informuje tk kbs.

(ath)

www.christnet.cz

jeho nových překladů. S doporučením NBK jsou však spojeny neodpovědné výroky o Českém ekumenickém překladu Bible (ČEP), který je prý ovlivněn komunistickým prostředím, v němž vznikal. Pokládáme za svou povinnost zaujmout k těmto výrokům stanovisko: ČEP vznikal za těžkých podmínek, ale od samých začátků šlo o dílo ekumenicky koncipované, na jehož překladu pracovali odborníci všech církví a přiznali se k němu přední představitelé katolíchtí, evangeličtí i pravoslavní. Jeho kvalitu garantoval i Překladatelský výbor Spojených biblických společností. Velmi nás mrzí, že vydavatelé NBK zvolili tak nešťastnou cestu propagace svého díla, a očekáváme, že se podobná vyjádření nebudou opakovat.

**Vědecká rada**

**Centra biblických studií**

**Prof. ThDr. Petr Pokorný, DrSc., ředitel CBS**

Praha 4. 3. 2008



# Přemysl Pitter

## (\*21.6.1895 Praha, †15.2.1976 Curych)

### Teolog, humanista, ochránce zvířat a vegetarián

(dokončení z minulého čísla)

Vegetariánství bylo důležitým tématem již v prvních ročnících časopisu Sbratření, který Pitter vydával s Pavlou Moudrou (také vegetariánkou a aktivistkou za práva zvířat). V pozdějších číslech je pravidelnou součástí tohoto časopisu „Vegetářský koutek“, recepty na vegetariánská jídla a informace o zahraničních vegetariánech (mezi jinými Tolstoj, G. B. Shaw, Gándhí i antičtí filosofové). Pitter též organizuje zájezdy na světové vegetariánské kongresy, radí začínajícím vegetariánům a odpovídá na množství kritických dopisů na toto téma. V roce 1928 vydal spolu s MUDr. Ctiborem Bezděkem, významným lékařem a propagátorem vegetariánství, vysoce ceněnou knihu Vegetarism pro a proti. Vědom si toho, že věřící lidé často přehlíží kruté zacházení se zvířaty, Pitter řeší v jedné kapitole této knihy i eticko-ekologické otázky vztahu lidí ke zvířatům. Ochrana přírody a zvířat je dle Pittera „úkol eminentně náboženský“; dle něho člověk má být zvířatům „starším bratrem“. Ve stejném roce Pitter vydává knížku Ve jménu zvířete, která je reportáží o jeho cestě do Velké Británie na světový kongres proti vivisekci a za práva zvířat, kde získal cenné zkušenosti od organizací na ochranu zvířat. O rok později se účastní světového kongresu Mezinárodní vegetariánské unie, který se konal v Kamenickém Šenově; ve svém projevu Pitter zdůrazňuje význam příkázání Nezabiješ, které se podle něj „nevztahuje jen na člověka, ale na všechno živé tvorstvo“, a vyzdvihuje též nutnost získat pro myšlenky vegetariánství mladé lidi. Právě na tomto kongresu Pitter s ostatními československými vegetariány dává základ ke vzniku Československého vegetářského klubu, jehož předsedou se Pitter později stal. Klub pořádal přednášky, vydával knihy, letáky a kromě jiných materiálů vydal i Pitterovu brožuru Vegetarism a náboženství. Pitterova angažovanost v klubu vyvolávala ovšem i zvýšený zájem policie o činnost vegetariánů (Pitter byl dříve v souvislosti s odmítáním vojenské služby ve vězení, jeho aktivity byly proto sledovány). Není tedy divu, že na oznámeních policejnímu prezidiu o konání vegetariánských srazů, které jsem našel v archivních materiálech, je Pitterovo jméno vždy několikrát červeně podtrženo a opatřeno vykřičníky upozorňujícími na nutnost sledování té které aktivity. Úsměvně dnes je, že takto ostražitě postupovali policisté například i při Pitterově oznámení o konání vegetářského kuchařského kurzu. Rady jak správně vařit čočku byly zřejmě z jejich pohledu činností vysloveně protistátní.

Pitter o vegetariánství neúnavně přednáší, a to i během 2. světové války, kdy činnost Vegetářského klubu byla zastavena. Po válce Pitter opět upozorňuje na nutnost důslednosti, tedy nebýt jen nekuřákem a abstinentem, ale také vegetariánem; v propagaci vegetariánství pokračuje pak i v emigraci. V době jeho emigrace je v Československu vegetariánství již označeno za buržoazní přežitek a sektářství, a vysoká spotřeba masa je chápána coby

známka vyspělosti země; z té doby také pochází většina dnešních předsudků vůči vegetariánství. K vegetariánství přivedl Pitter svým příkladem mnoho dalších lidí. V časopise Sbratření je dokonce otištěn dopis řezníka, který se pod vlivem četby Tolstého a Pitterových článků stal vegetariánem! Rovněž instituce pro děti, které Pitter založil, Milíčův dům i ozdravovna v Mýtě byly vedeny vegetariánsky. Je nutné zmínit, že Pitter do vegetariánství nikoho nenutil, pouze je nabízel jako téma k zamyšlení. Každý by k němu měl dojít postupně a sám, z vlastního poznání a vnitřních důvodů, nikoli být k vegetariánství donucen jako k nějaké askesi. Lidé kolem Pittera dosáhli mnoha úspěchů, ať už to bylo omezení krutých pokusů na zvířatech nebo vytvoření záchranné služby pro zvířata. Na rozdíl od některých jiných ochránců zvířat se Pitter nevěnoval jen ochraně psů a koček, ale skutečně všech zvířat, a to i těch nejvíce opomíjených, zvířat hospodářských. Pitter přednášel ve spolcích na ochranu zvířat a účastnil se i zahraničních konferencí. Na světovém kongresu proti vivisekci v Anglii si též všiml, že mnoho lidí činných v ochraně zvířat nejeví velký zájem o problémy lidí. Opět se projevil jeho humanismus zahrnující vše živé. V Anglii, stejně jako u nás, upozorňoval, že vztah k lidem i ke zvířatům musí jít ruku v ruce; pro jedno člověk nesmí přehlížet druhé. Kladl na to důraz tehdy jako jeden z mála - dle něho ochrana zvířat musí být stejnou samozřejmostí jako péče o lidi. Píše: „Nedovedu si představit, že by křesťan mohl jít nevšímavě nejen kolem trpícího člověka, ale i zvířete. Zvíře má právo na ochranu svého staršího bratra – člověka. Ochranou zvířete nenazývám mazlení se s nimi, nýbrž snahu vymoci jim svobodný život nebo slušné, laskavé zacházení.“

Pitter silně ovlivnil rozvoj vegetariánství i ochrany zvířat v Československu a je velká škoda, že minulý režim tuto tradici u nás přerušil. To, co Pitter kritizoval již před mnoha lety - velkochovy tzv. „živočišné výroby“ - přerostlo dnes do ještě větších a hrůznějších rozměrů. Miliony zvířat za celý svůj krátký život nikdy nespatří slunce, jsou drženy bez možnosti pohybu a uspokojení svých základních potřeb, krmeny nepřírozenými krmivy a končí na jatkách krutou smrtí. Pitter svými hlubokými důvody pro vegetariánství a osobním příkladem nutí k zamyšlení nad naším vztahem ke zvířatům. Máme-li volbu, zda jíst či nejíst maso, měli bychom ji využít a nikoliv hledat výmluvy. Jen výjimečně jsme dnes osobně konfrontováni s násilím na lidech; každý z nás je však několikrát denně postaven před volbu, zda jíst nebo nejíst mrtvá zvířata. I zde nám Přemysl Pitter ukazuje, jak se rozhodnout. Toto jsou jeho slova, tolik platná a potřebná obzvlášť dnes: „Nemohu sice docílit, aby všichni lidé nezabíjeli a nejedli maso zvířat, ale mohu alespoň zmírnit a umenšit jejich utrpení a smrt a zřici se sám požívání jejich umučených a zabitých těl. Nemohu-li učiniti všecko, mohu učiniti alespoň tolik, kolik právě mo-

hu. A co mohu, to i musím. Nejím masa netoliko že mně škodí, ale proto, že ubližuji živému, citíciému tvorů. Radikální pacifisté zavrhnou ozbrojené násilí vůči lidem, ale sami se hojně dopouštějí „ozbrojeného“ násilí vůči svým menším bratrům ze světa zvířat. Toto násilí se mi zdá o to horší, že se provádí na tvorech slabších nežli je člověk, tvorech, kteří se nemohou bránit. Není to pouze důvod zdravotní, který nutí myslící lidi k vegetarismu, ale hlavně soucit a láska, úcta k životu, na nějž člověk nemá práva, aby jej úmyslně ničil. Všichni, kdo znají a respektují Boží zákon „Nezabiješ“, měli by jej rozšířit i na ty, kdo člověku obětavě slouží a s ním všechny bědy snášejí. Na útrapách zvířecích tvorů a jejich mučednické smrti nenesou vinu jen ti, kdo ze řemesla je odpravují, nýbrž i ti, kdo požíváním jejich těl zavdávají k tomu příčinu. Zdá se mi, že jen ten má opravdový soucit s člověkem, kdo jej má i se zvířetem. (Hýčkáni a mazlení nenazývám soucitem.) Nechci říci, že vegetariáni jsou lepšími lidmi nežli masojeďci, ale jestliže jsou pacifisty, pak jejich pacifismus je hlubší a opravdovější. Totéž platí obráceně o vegetarismu, jenž bez opravdového pacifismu skutečným vegetarismem není.

Kdo se zříká požitku masa, současně ale chová v sobě touhu po něm, je špatný a nejistý vegetarián. Nesoulad mezi jeho jednáním a myšlením je na škodu jeho stavu a přivede ho dříve nebo později zpět k masu. Vegetarismus jako askese je chybná cesta. Kdo pociťuje zdržování se masitých pokrmů jako oběť, učiní lépe, když zatím požívání masa bude částečně omezovat a dá si na čas pro pozvolné zjemňování chuti a citu. Pravý vegetarián nepociťuje zdrženlivost od požívání zvířecích mrtvol jako oběť nebo askesi, nýbrž jako ra-dostnou vnitřní nutnost... Omylem je tvrzení, že vegetariáni ideově jsou nedůslední, protože i když nezabíjejí zvířata, ničí rostliny, které jsou též bytostí živé. Je zřejmý rozdíl mezi zabitím krávy a „zabitím“ kvěťáku. ...Utrpení šiškami krmené husy, nebo předtuchou smrti pronásledované a zařezávané dobytče nelze stavět v rovnici k strouhání mrkve nebo mlácení obilí či česání ovoce. Ovšem, v obou případech se ničí život, ale tam je ničení provázáno velikým utrpením tvorů, kterého vegetariáni nechťejí být příčinou... (a)co se zvířaty, nebudou-li se jíst? Odpověď je snadná, nebudou se pěstovat. Zato se budou více pěstovat zeleniny, plodiny, ovoce. A z bývalých řezníků se stanou výrobci zdravých živin.

Máte pravdu, vytýkáte-li nemožnost důsledného vegetarismu za dosavadních poměrů mravních a sociálních. Ale řekněte mi: v čem vůbec můžeme být do krajnosti důslední? A přece neustále se o to pokoušíme, celým životem usilujeme o přiblížení se k těm nejvyšším ideálům, jak nám je Kristus a jiní velcí učitelé lidstva vytyčili. V tomto neustálém přibližování se a byť leckdy nedokonalém, ale přece jen toužebném úsilí spočívá celý smysl, radost a krása našeho života. Nemohu-li učiniti všecko, mohu učiniti alespoň tolik, kolik právě mohu. A



## Zvolili jsme si krále (před 550 lety)

Po smrti českého krále Ladislava Pohrobka, který vládl jen čtyři roky a zemřel v 17 letech, bylo dost kandidátů na krále. Byl to třeba Kazimír, král polský, Vilém Saský, bavorský Ludvík Bohatý, Fridrich Braniborský. Francouzský král Karel VII. nabízel na český trůn svého jedenáctiletého syna Karla.

Čechové dobře vybírali. Palacký píše, že „pan Jiří se v kritických dobách těch choval podle evangelia". Jiří byl tou dobou zemským správcem. Přál si velice narovnění mezi husity a římskou církví, a tak i návratu českého národa do společenství ostatních křesťanských národů v Evropě. Sněm byl svolán na „suché dni postní" 1458 a delegáti byli zvacími dopisy napomenuti, aby zachovali povinnou věrnost a nedali se od koruny české odvrátiti ani sliby ani hrozbami. Ještě 1. března jeli dva úředníci pro důležité listiny z korunního archivu na Karlštejně, které potvrzovaly právo na svobodnou volbu.

A jak to bylo ve čtvrtek 2. března 1458? „Velký shon a dav lidu po ulicích i náměstích, žádajícího míti krále, označoval dobu rozhodnou a osudnou. Již naděje i pochyby, důvěra i nejistota napnuly byly mysli všeho množství v radnici i vně čekajícího, když po vykonané ve sněmu modlitbě nejvyšší purkrabí Zdeněk ze Šternberka potázav se s pány potichu, a krátce promluviv o potřebě i právu vlasti, první dal hlas volenci národu, a nena-dále poklekna před dávným přítelem, hlasem nadšeným zvolal: Živ buď Jiří, král a pán náš milostivý! Příkladu jeho následovali tudíž jiní páni, a v okamžení nejen celý sněm octnul se na kolenou, slibuje věrnost a poslušensství, ale i vně radnice rozléhalo se hlučné volání: „Živ buď Jiří, král český!" Pan Jiří u velikém rozčilení děkoval stavům, přijímaje důstojensství podávané pod výminkou, aby všickni napotom bývali jemu radní a pomocní k obecnému dobrému, ku prospěchu a slávě koruny české. Tu již srdečností rozplakalo se množství přítomných, a když kdosi, jako u vytržení, zazpíval si hlasitě Te Deum laudamus, sněm celý spojil hlas svůj se hlasem jeho. Současně udeření na radnici v tak řečený zvon královský dalo znamení ke zvučnému plésání lidu po náměstích a ulicích a ke zvonění po všech kostelech pražských."

Miroslav Frydrych

co mohu, to i musím. Převedeno na otázku vegetarismu, značí to: nemohu sice docílit, aby všichni lidé nezabíjeli a nejedli masa, ba sám nucen jsem i leccos používat, co spojeno je s utrpením i smrtí těchto ubohých spolutvorů..., ale mohu alespoň zmírnit a umenšit jejich utrpení a smrt a zřici se sám požívání jejich umučených a zabitých těl. Jako odměny dostane se mi i velikého daru od matky Přírody – zdraví. Neboť že maso je jedem, kterým zvolna lidstvo se hubí, to počíná i exaktní lékařská věda nahlížeti. Vegetářství samo o sobě nedává ještě cejch dokonalosti. Ale ti dobří

nevegetariáni by byli ještě lepšími lidmi, kdyby byli vegetariány, protože vegetarismus znamená vyšší, láskyplnější, čistší a zdravější způsob života a hlubší myšlení."

**Jan Šťastný**  
**Česká vegetariánská společnost**  
*V souvislosti s článkem bychom rádi upozornili na knížku Jana Čejky "Jejich jest království: O etickém chování vůči zvířatům a jejich osudu". Knižka pojednává o osudu hospodářských zvířat a vyzývá k soucitu a odpovědnosti lidí, zolašťte pak křesťanů, za ochranu těchto našich bližních. Je možno ji objednat v knihkupectvích nebo přímo u nakladatelství PRÁH ([www.prah.cz](http://www.prah.cz)).*



# Vzpomínka na mého tchána, bratra faráře Zbyňka Honzala (1925–2008)

Své rané dětství prožil Zbyněk Honzal na východním Slovensku ve Spišském Podhradí, v rodině českého četníka a legionáře.V jeho pěti letech se přestěhovali do Čachtic, kde navštěvoval obecnou školu a v Novém Městě nad Váhom došel až do tercié osmiletého gymnázia. Pokračovat musel pak po vyhlášení Slovenského štátu už v Čechách. V roce 1939 se přestěhovali do Strmilova, odkud rodina Honzalova původně pocházela. Můj tchán byl křtěn a vychováván jako katolík, ale jeho osobní celoživotní přichýlení k evangeliu Kristovu souvisí s působením Snahy, ke které jej přivedli jeho spolužáci farář Pravdomil Brchaň a Mojmír Kolman. Svě duchovní zrání věrně zachytil ve svých válečných pamětech nazvaných Zvony naděje. Rozhodujícím dnem jeho života byl Silvestr 1942, kdy na evangelizačním shromáždění v Jihlávce zaslechl zcela osobně slovo z Izaiáše: „Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě jménem tvým. Můj jsi ty.“ Sám k tomu píše: "Když jsem šel brzy ráno od vlaku, právě se rozednívalo. Měl jsem radost z toho nového dne, neboť se rozednívalo i v mé duši. Bůh mi svítil na cestu." Na jaře roku 1943 dozrálo jeho rozhodnutí nevěnovat se umělecké dráze, jak původně chtěli jeho rodiče i on sám, ale stát se kazatelem. Po maturitě však byli spolu s Mojmírem a Pravdomilem totálně nasazeni u protektorátní Technische Nothilfe v Ostravě. Bohosloví vystudoval v letech 45-51, studium musel přerušit prvním pobytem v třebovském tuberkulózním sanatoriu v roce 1949. Když jako bohoslovec vypomáhal v Ledči, seznámil se s Věrou Voříškovou a od 28. července 1951 pak šli životem spolu až do manželčiny smrti v březnu 2005. Narodil se jim syn Pavel a pak po roce za sebou dcery Anička a Májenka. Nebylo pro rodinu snadné nést tíhu tatínkova druhého dlouhodobého pobytu v plicním sanatoriu v Žamberku v roce 1959. Stejně tak nebyla snadná náročná operace oční sítnice v roce 1969. Oba manželé, i když každý jinak, tvořili přístav naděje, pokoje a důvěry nejenom pro svoje děti a nás, jejich životní partnery, a pro naše děti, ale tak nějak pro všechny, kteří od nich mohli duchovně čerpat na sborech v Letohradě v letech 1951-1966 i v Jindřichově Hradci v letech 1966-1987. Otevřená fara byla vždy na prvním místě, nejdřív musel být v pořádku kostel a modlitebna a pak teprve se nezbytně opravovalo v bytě. Oba byli lidmi promyšlené osobní víry. Nikde jinde jsem nezažil tak bytostnou spjatost všedních otázek života s každodenní modlitbou nad hesly Jednoty bratrské či Písmákovým deníkem. Oba tím dýchali. Život Zbyňka Honzala, to je především služba v obou zmíněných sborech, práce evangelizační v rámci celé církve, ale také strmilovská důchodová léta naplněná duchovní službou, zpěvem a zájmem o všechno dění kolem sebe i v obci doslova až do samotného konce. A pak i jeho činnost výtvarná, kterou pro evangelium opustil, aby ji pak znovu našel nejenom jako osobní potěšení, ale jako součást své služby. Výtvarná výzdoba mnoha modliteben a kostelů, nespočetné linoryty a pak i jeho obrazy. Pro Zbyňka Honzala bylo

rozhodující slovo Písma a tomu podřizoval i svůj výtvarný projev, zvláště u linorytů . Jeho obrazy visí nejen v bytech nás nejbližších, ale také v domácnostech mnoha bývalých mládežníků a přátel. Většinou to bývá zátiší s květinami nebo jihočeská krajina s jasnými světlými barvami. V těch obrazech není žádný urputný zápas a neklid. Je v nich pokoj a krása. Br. Zbyněk Honzal měl veliký smysl pro krásu slova, pro krásu obrazu, pro krásu Božího stvoření a pro krásu vztahů. I z jeho výtvarných prací vyzařuje jeho víra, jeho přístup k životu a k lidem. Nedovedl si představit, že by měl vůči němu někdo špatné úmysly. Nikdy jsem ho neslyšel říci o někom zlé slovo. Nelze postihnout všechno to, z čeho na místech, kde spolu s manželkou sloužili, vzešla sláva Pánu Bohu. O tu mu totiž vždycky šlo nejvíc. Ukazoval opravdu za sebe, na Krista, na jeho dílo spásy, na tom visel celou svou bytostí a nadějí a tomu podřizoval všechno své hluboké vzdělání i své koníčky. Kázání připravoval až do samého konce života s velikým potěšením a radostí. Vždyť kázal v Zahrádkách i ve Strmilově ještě poslední neděli před svým odchodem. Asi by nebyl rád, že zde píšu o něm. Ale když on všechny věci praktické i duchovní dělal takovým způsobem, že směřovkou ke Kristu byl celý jeho život. Proto když o něm píšu, jako bych zároveň psal o Boží podivuhodné cestě s námi. Možná, že o tom ani nevěděl, ale v jeho přítomnosti jsme doslova ochutnávali to, co to je

## Strach ze světa

*Dokončení ze str. 1*

domnívali, že umrtvováním těla naplňují Boží vůli. Tělu přisuzují odpovědnost za celkovou hříšnost člověka. Nový zákon však z ní neviní tělo, ale srdce nebo duši: "Ze srdce vycházejí špatné myšlenky, vraždy, cizoložství, smilství, loupeže, křivá svědectví, urážky." (Mt 15,19) Druhé jho, které vážně ohrožuje naši svobodu, je strach ze světa. Stále se nechceme dost učit u Ježíše. Kdo se bez předsudků vystaví obrazu, který podává o Ježíši Nový zákon, nalézá jej přednostně mezi obyčejnými lidmi, ba jako přítele celníků a hříšníků. Není výjimkou, že bývá "hostem u hříšného člověka". (L 19,7) Tak to na něj žalovali ti, kdo se pokládali za lepší židy. Ježíš svými podobenstvími zcela zřetelně pověděl, že přišel do nepřátelského světa a že za něj - div se tomu, světe - zemře. Mnohým křesťanům se však z různých důvodů nechtělo a nechce následovat Ježíše do světa. Naopak udělali si ze světa nepřítele, kterého je třeba se vystříhat a vůbec mít z něho strach. Smyslem obrácení, které Ježíš od nás vyžaduje, není odvrat od světa, ale naopak lítost a solidarita s jeho trápením. Svoboda, kterou máme jako křesťané v Kristu, nás chce zbavit strachu a vyzbrojit, abychom nad světem nebědovali a nebáli se ho, ale pomáhali mu nalézt cestu ke svobodě a k lepšímu životu. Neponechávejme svět ďáblu, jenž používá právě světa, aby postihl nenávisť Krista Pána a ty, kteří jsou jeho. (J 15,18)

Místo závěru parafráze - volné

ovoce lásky, pokoje a skutečně nefalšované tichosti před Bohem. Můj tchán br. Zbyněk Honzal zůstává pro nás i mnohé další laskavým člověkem víry lásky a naděje a věrohodným Kristovým svědkem z jednoho kusu. Jsme vděční Pánu Bohu za to, co nám všem mohl svým životem předat.

**Petr Firbas, zeť**

### Zbyněk Honzal zemřel

Veliký český filosof Emanuel Rádl ve své úvaze o bezbranném Bohu napsal o zvláštní metodě Boží pomoci světu. Bůh pomáhá světu tak, že naň posílá hodné lidi, kteří jsou vzorem pro okolí. Kteří jsou jako andělé Boží, poučují, vedou, napomínají, varují. Bylo a je mnoho andělů kolem nás. Jedním z nich byl i Zbyněk Honzal, narozený 17.2.1925. Působil jako evangelický farář 15 let v Letohradě a poté 21 let v Jindřichově Hradci. Zbyněk spolu s Pravdomilem Brchaněm a Mojmírem Kolmanem tvořili za dob studií na fakultě nerozlučnou trojici přátel s výraznou niternou zbožností. Zbyněk Honzal patřil k lidem poslušné víry, účinné lásky a zapálené naděje. K těm, kdo uslyšeli „Povolal jsem tě tvým jménem" a dělali tomu povolání čest svým životem. Patřil k lidem Písma a modlitby – však také zemřel při biblické hodině ve Strmilově 13. února 2008. Slovo o veliké naději zmrtvýchvstání zaznělo při jeho pohřbu 23. února 2008.

**-mf-**

## Strach ze světa

zpracování Jonášovy předlohy: A MNĚ by nemělo být líto toho velkého světa, v němž je už víc než pár miliard lidí, kteří nedovedou rozznat pravdu od lži, a v němž je tolik jiných tvorů? (Jon 4,11)

**Josef Veselý**

### Díky, prosby a přání

*V odpoledních hodinách soboty 23. února jsme se v našem lyském kostele rozloučili s někdejším kurátorem našeho sboru (1983-1996), seniorátním kurátorem Poděbradského seniorátu (1970–1985), členem synodní rady ČCE (1983-1991), VLADIMÍREM PISTOREM. Po dlouhou dobu ho Pán Bůh mezi námi zachoval. Zemřel ve věku téměř dovršených 87 let 14. února tohoto roku. Narodil se 14. dubna v Klánovicích jako syn Ing. Josefa Pistora a Marie rozené Ludvíkové. S rodiči se pak přestěhoval do Celákovic, kde žil až do konce svého života. V blízkém Brandýse n. L. vystudoval reálné gymnázium a byl pak po celý život zaměstnancem Pražských pekáren jako ekonomický náměstek ředitele, po roce 1968 jako šofér a posléze jako plánovač. Při bohoslužbách, ve kterých jsme se s ním loučili, byla účast z našeho sboru, seniorátů a celé církve tak hojná, že náš kostel byl zcela naplněn. Kázal místní farář Emanuel Vejnar. Své kázání založil na dvou biblických textech: Čtení z 1. epístoly ke Korintským 15. kapitoly o jistotě vzkříšení z mrtvých a základu kázání ze Zjevení Janova 21,4 o dokonalosti Boží lásky léčící a posléze přemáhající všechno bolestné a zlé. Oslavil tak cíl, ke kterému byl život zesnulého cestou, pro nás pak laskavou a lákavou svědeckou službou. Za nás Lyské vyslovil srdečný dík. Slova upřímné vděčnosti svému dlouholetému spolupracovníku vyjádřil za seniorátní výbor a celý Poděbradský seniorát bratr Jaromír Čábel, kolínský presbyter, za obětavou práci v synodní radě mu poděkoval bratr Joel Ruml, synodní senior. Za práci tajemníka naší bohoslovecké fakulty, kterou bratr Pistor jako důchodce po určitý čas zastával, vyslovil poděkování její někdejší děkan, Dr. Jakub Trojan. Pěvecký kroužek lyského sboru zazpíval 23. žalm. Při tom všem jsme všichni, jak jsme tu byli, vzpomínali. Každý osobně trochu jinak, přece však společně a shodně. Na jeho ochotu k službě, obětavost a pečlivost při ní, na jeho zcela obzvláštní dar nalézat smíření v případech nedorozumění a sporů, moudrosti pastýřské a kazatelské pohotovosti k službě v mnoha sborech seniorátů, ve sboru vlastním i v celé církvi, kam ho pozvali, či kde bylo potřebí jeho pomoci. A děkovali za všechna ta léta plodné činnosti bratra Pistora Bohu, který nám tohoto bratra dal, za dílo, které s jeho pomocí a z jeho pověření konal. A prosili jsme Pána žně o vyslání ještě mnohých tak ochotných a zdatných dělníků. A mysleli jsme při tom na ty, kteří by to pozvání zaslechli, aby neváhali ani se nevymlouvali, ale to pozvání přijali. Je to práce při všech těžkostech a nesnázích, které ji provázejí, krásná a radostná. - Po ukončení shromáždění jsme ještě dlouho, skoro až do večerních hodin v místech, kam nás zesnulý svým odchodem sezval, setrvali ve vzpomínkách, utvářování a posilování přátelských vztahů starých i navazování nových. Sestry z lyského sboru se při tom postaraly o štědré pohoštění. Srdečný dík.*

*Dalibor Molnár*

## Oznámení

*Do redakce jsme dostali oznámení o úmrtí bratra Jiřího Tytla, faráře ČCE v Praze na Vinohradech, Borové u Políčky, Libčicích nad Vltavou, Bučině, Libenicích a Poličce. Zemřel pokojně dne 8. března 2008 ve věku nedožitých 81 let. Rozloučení se konalo v sobotu 15. března 2008 v 11 hodin v evangelickém kostele v Borové u Políčky.*

## Bohoslužby

**Ústecký seniorát -**

**Českokobratrská církev evangelická**  
**DĚČÍN**, 405 02, Ne 10.00  
Bezručova 4/90, a. Jan Opočenský  
**DUCHCOV**, 419 01, Ne 8.00  
Havlíčková 23, a. Jan Opočenský  
**CHOMUTOV**, 430 01, Ne 9:30  
ul.28.října 12, f Jiří Bureš  
**CHOTINĚVES**, 411 45 Úštěk, Ne 10.30  
Horní Řepčice 58, f Martina V. Šeráková  
**KADAŇ**, 432 01, Ne 13.30  
ul.5.května 693, a. Jiří Bureš  
**KRABČICE U ROUDNICE N.L.**, 411 87, Ne 9.00  
Krabčice č.26, a. Štěpán Brodský  
**LIBKOVICE POD ŘÍPEM**, 413 01, Ne 10.45  
Libkovice č.74, a. Kurt Bartoš  
**LITOMĚŘICE**, 412 01, Ne 9.00  
Rooseveltova 7, f Rut Brodská  
**LOUNY**, 440 01, Ne 9.00  
Českých bratří 1510, f Tomáš Pavelka  
**MOST**, 434 01, Ne 10.10  
U města Chersonu 8/1675, f Petr Špirko  
**ROUDNICE N L.**, 413 01, Ne 9.00  
Švagrovského 674, f Kurt Bartoš  
**TEPLICE**, 415 01, Ne 9.30  
Sládkova 2006/16, f Jan Opočenský  
**TŘEBENICE**, 411 13, Ne 8.30  
Sokolská 89, f Štěpán Brodský  
**ÚSTÍ NAD LABEM**, 400 01, Ne 10.00 (zima 10.15)  
Dvořákova 6, f Anna Pavlosková  
**ŽATEC**, 438 01, Ne 9.30  
Husova 1200, f Jan Veselý

**Církev bratrská**  
**DĚČÍN**, Ne 9.30  
Puchmayerova 4, Karel Hůlka  
**LITVÍN OV**, Ne 9.30  
Dukelská 424, Petr Šimmer  
**MOST**, Ne 9.30  
J.Kříže 3127, Milan Let  
**TEPLICE**, Ne 9.30  
Poštovní 10/934, Pavel Benák  
**ÚSTÍ N.LABEM**, Ne 9.30  
V Zahrádkách 33, Štefan Paluchník

**Evangelická církev metodistická**  
**LITOMĚŘICE**, Ne 9.30  
Sládkova 8, f Radoslav Novotný

**Bratrská jednota baptistů**  
**DĚČÍN**, Ne 9.00  
Šikmá 152, s.Josef Šedl  
**LITOMĚŘICE**, Ne 9.30  
Žižkova 3/2039, s.Vlastimil Malý  
**LOVOSICE**, Ne 9.30  
Dlouhá 84, Radek Pospíšil  
**TEPLICE**, Ne 9.30  
Chelčického 7, František Hrůza  
**ŽATEC**, Ne 9.30  
Lva Tolstého 1249, Dobroslav Stehlík  
**CVIKOV**, Ne 9.30  
Čsl.armády 34, Milan Svoboda

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY  
Vydává Kostnická jednota  
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz  
www.evangelickytydenik.cz  
Řídí redakční rada.  
Redaktor: Ladislav Mečkovský  
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.  
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.  
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800  
Tiskne Grafotechna  
Distribuci provádí společnost  
\*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@media-servis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.  
\*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851  
Registrační číslo MK ČR: E 365



# Evangelický týdeník Kostnické jiskry

## rejstřík ročníku 91 (2006)

**Aktualita (A), Církev u nás (CN), Církev ve světě (CS), Čile z Bible (ČB), Editorial (Ed), Kostnické jiskry tiskly (KJ) Nad Biblí (NB), Ohlasy (O), Polemika (P), Recenze (RE), Zaostřeno na blízko (ZnB), Zaostřeno do dálky (ZdD), Z historie (H)**  
**(Zprávy z církví u nás i ve světě přejaté z jiných zdrojů neuvádíme)**

AK – SMOS – tajemná šifra. (mládež Ochránovského seniorátu) . . . . .	22/23
<b>Asszonyi Jan</b> – Poselství k 2. neděli po svaté Trojici (Mt 11,28) . . . . .	17
<b>Balcar Adam</b> – Bible a bohoslužby ve „spravedlivé“ řeči feministické teologie? . . . . .	15
- Cizí vlast Evropa (překl.) . . . . .	11
- Dvě slavná výročí (95. v. vysvěcení kostela v NMpS a 175. v. založení díla G.A.) . . . . .	31
- Kázeň v liberální ČCE? . . . . .	24
- Že by nás svět měl soudit? (Ad: Chléb ze tří měřic mouky 32/33/07) <b>(P)</b> . . .	35
<b>Bastlová Helena Noemi</b> – Světový den modliteb 2007. . . . .	3
<b>Bíba Vladimír</b> – Proč jsem přesvědčen, že Charta Oecumenica je nebezpečím pro protestantské církve . . . . .	20/21
<b>Bistranin Jan</b> – Historička českých exulantů (Dr. Edita Štěrčíková) . . . . .	31
<b>Bonhoeffer Dietrich</b> – Bratr (úryvek z knihy <i>Následování</i> ) . . . . .	9/10
<b>Brodský Štěpán</b> – Poselství k první adventní neděli (Za 9,9) . . . . .	32/33
<b>Clemens Theo</b> – Ježíš – naše spása (oslavy 550 let založení Jednoty bratrské) . . . . .	22/23
<b>Coufal Dušan</b> – 590. výročí slavnostního vyhlášení laického kalicha Pražskou univerzitou <b>(H)</b> . . . . .	7
<b>Czudek Bronislav</b> – Poselství k neděli Rogate (Ž 66,16) . . . . .	14
<b>Čapek Jan</b> – PhDr. Jana Horneková měla ráda umění (4.11.1936 - 16.3.2007) . . . . .	18
- Olga Zelená, žena statečná . . . . .	24
- Vzpomínka na Otu Berounského (zemřel 11.2.2007) . . . . .	8
<b>Čejka Jan</b> – Prohlášení církví k ochraně zvířat . . . . .	35
<b>Čejková Mahulena</b> – ČCE k vatikánskému dokumentu . . . . .	22/23
<b>Černý Pavel</b> – Porušování lidských práv v Turecku . . . . .	14
- Potřebný sociologický pluralismus Charty . . . . .	20/21
- Předseda ERC k nálezu Ústavního soudu . . . . .	34
<b>Červený Vladimír</b> – <i>Samuel Jan Hejzlar: Svědectví o světle</i> <b>(RE)</b> . . . .	4
<b>Červeňák Josef</b> – Hospodinův hlas burácí nad vodami... (Ž 29) . . . . .	2
- Miroslav Frankovský (19.6.1919 - 30.10.2007) . . . . .	34
<b>Červinský Petr</b> – Poselství k 3. neděli po Velikonocích (Ž 66) <b>(NB)</b> . . . . .	12
- U filantropa . . . . .	26
<b>Daněčková Jana</b> – Poselství k neděli Cantate (Ž 98,1) . . . . .	13
<b>D. H.</b> – Blahopřání k osmdesátinám (Miroslava Hejla) . . . . .	5
- „Zpěvy vánoční Evropy“ (nabídka písní) . . . . .	36
<b>DK</b> – Životní jubileum naší sestry farářky (doc. PhDr. Eva Melmuková-Šašecí) . . . . .	4
<b>Dobrovolný Vlastimil</b> – Kostel Jednoty bratrské a žerotínská hrobka v Židlochovicích . . . . .	27
<b>Dostál Pravdomil</b> – Sázka na církev <b>(P)</b> . . . . .	20/21
<b>Drápal Dan</b> – Aféry, soudy a osobnosti <b>(ZnB)</b> . . . . .	9/10
- Ach, ty úplatky! <b>(ZnB)</b> . . . . .	6
- Časovaná puma . . . . .	11
- Další dobrá zpráva z domova <b>(ZnB)</b> . . . . .	32/33
- Další kolo kolem katedrály <b>(ZnB)</b> . . . . .	5
- Dětská jména <b>(ZnB)</b> . . . . .	18
- Dobrá zpráva o českém národě <b>(ZnB)</b> . . . . .	27
- Gaza: bludný kruh násilí <b>(ZnB)</b> . . . . .	19
- Chodit k volbám má smysl <b>(ZnB)</b> . . . . .	13
- „Chrabré“ odvolávání <b>(ZnB)</b> . . . . .	35
- Ještě jednou reforma <b>(ZnB)</b> . . . . .	11
- Jihokorejci v Afghánistánu <b>(ZnB)</b> . . . . .	24
- K diskusi o reformě (O - na ET-KJ č. 14/2007) . . . . .	17
- Kam kráčíš, Turecko? <b>(ZdD)</b> . . . . .	14
- Kde začít šetřit? <b>(ZnB)</b> . . . . .	26
- Minulý měsíc. . . . .	1
- Na desátky je ještě brzy <b>(ZnB)</b> . . . . .	28
- Neblahé prvenství <b>(ZnB)</b> . . . . .	7
- Nemnožíme se... <b>(ZnB)</b> . . . . .	4
- O křesťanské věrohodnosti <b>(ZnB)</b> . . . . .	8
- Osudná facka <b>(ZnB)</b> . . . . .	16
- Prvenství v pověřivosti <b>(ZnB)</b> . . . . .	20/21
- Putinovo vítězství a církve <b>(ZnB)</b> . . . . .	36
- Romská otázka – můžeme vstoupit do dobrých skutků <b>(ZnB)</b> . . . . .	15
- Romský sbor ve Velké Kraši <b>(ZnB)</b> . . . . .	25
- Tři špatné zprávy z domova <b>(ZnB)</b> . . . . .	31
- Sametová revoluce je ploňetá <b>(ZnB)</b> . . . . .	34
- Sázka na církev <b>(ZnB)</b> . . . . .	17
- Stalo se nedávno... <b>(ZnB)</b> . . . . .	2
- Události v Barmě <b>(ZnB)</b> . . . . .	30
- Všimněte si věcí šlechetných! <b>(ZnB)</b> . . . . .	3
- Vyústění kauzy Čunek <b>(ZnB)</b> . . . . .	22/23
- Zvítězí v EU zdravý rozum? <b>(ZnB)</b> . . . . .	29
- Žaloby či pokání <b>(ZnB)</b> . . . . .	12
<b>Eberle Zdeněk</b> – Poselství k 14. neděli po svaté Trojici (Ž 103,2) . . . . .	24
<b>Ekumenická rada církví</b> – Dny vděčnosti za stvoření (úvaha K. Jančaříkové) . . . . .	12

ERC, 16.7.2007 – Odpověď ministra zahraničí (lidská práva a náboženská svoboda v Turecku) . . . . .	22/23
<b>ET-KJ</b> – Ozvěny farářského kurzu I. a II. . . . .	6-7
<b>Fajfr Daniel</b> – Biblické poselství k 1. postní neděli (Ž 91,15) . . . . .	4
<b>Fér Jaroslav</b> – Poselství k Díkůvzdání (Ž 145,15n) . . . . .	26
<b>Filipi Pavel</b> – Na okraj diskuse o Ekumenické chartě . . . . .	20/21
<b>Freitinger P.</b> – Poselství k 19. neděli po svaté Trojici (Jr 17,14) . . . . .	28
<b>Frydrych Miroslav</b> – Bavorsko – Čechy, 1500 let sousedství . . . . .	27
- Josef B. Jeschke (1902-1977) . . . . .	31
- Ó ujmi ruku moji . . . . .	6
- O zapomenutém kurátorovi . . . . .	32/33
- Suchdolská Říčanovi . . . . .	32/33
- ThB. Jan Kantorek stoletý . . . . .	8
- ThDr. Vilém D. Schneeberger (28.5.1928-3.12.2006) . . . . .	4
<b>Fučíkovský Jiří</b> – Dopis čtenáře ( <b>P</b> – J. Vrba: <i>Voříšková neprůstřelnost</i> ) . . . . .	31
<b>Gill Markus</b> – Jednota bratrská a obecnství (oslavy 550 let založení Jednoty bratrské) . . . . .	22/23
<b>Gruber Jiří</b> – Poselství k poslední neděli církevního roku (L 12,35) . . . . .	31
<b>Hájek Blahoslav</b> – Co napřed a co potom (Fp 1,8) . . . . .	34
- Má svoboda končí, kde začíná svoboda druhého? (Gal 5,13) <b>(NB)</b> . . . . .	26
- Ochuzené dědictví Karla IV. <b>(A)</b> . . . . .	22/23
<b>Hajský V.</b> – Chrám svatého Víta je gotiky chloubou. . . . .	3
- In memoriam kurátora Ladislava Mojžíše . . . . .	2
- Také spíte při kázání? . . . . .	32/33
<b>Halama Jindřich</b> – Krátký průřez dějinami (oslavy 550 let založení JB) . . . . .	22/23
- Profesor Milan Opočenský . . . . .	6
<b>Halama Ondřej</b> – Dětské tábory (Ochránovský seniorát) . . . . .	22/23
<b>Hallerová Ludmila</b> – Pojeďte s námi do Izraele . . . . .	5
- Vinohradský sbor BJB ve vztahu ke Kostnické jednotě . . . . .	20/21
<b>Hána Michal</b> – Poselství ke Svatodušní neděli (Ř 8,15) . . . . .	15
<b>Heczková Eduarda</b> – Naléhavá prosba (Azylový „Dům Agapé-Ruská“) . . . . .	15
<b>Hejzlar Samuel Jan</b> – Sundat či nesundat, toť otázka . . . . .	25
- O nesnesitelné lehkosti slov . . . . .	31
- Výročí v Dobříši . . . . .	28
- Ztotožněn s hříchem? <b>(P)</b> . . . . .	14
<b>Heller Jan</b> – Úvod k rozhovoru o náboženstvích . . . . .	14
<b>Henych Daniel</b> – Jak krůtě stonalo . . . . .	1-2
- Kde Komenský prožíval sklonek života . . . . .	30
- Lidský tvůrce ve službě Stvořiteli . . . . .	13
- Mistr kantát (Dietrich Buxtehude) . . . . .	17
- Příroda a systém (Carl von Linné) . . . . .	9/10
- Zvěrokruh s modlitbami. . . . .	7,12,16
<b>Herold Ilja</b> – Je to totéž. . . (k článku „Když dva dělají totéž“) <b>(P)</b> . . . . .	19
- Kompendium <b>(CN)</b> . . . . .	5
- Polemika k článku „Stalo se nedávno“ <b>(P)</b> . . . . .	3
<b>Heryán M.</b> – Dokonalý farář (KJ před 25 lety) . . . . .	14
<b>Hlaváček Petr</b> – Den otevřených dveří na Dorkas v Olomouci <b>(CN)</b> . . . . .	4
- Dorkas – sociálně–teologická škola v Olomouci . . . . .	20/21
- Nový zákon o sociálních službách. . . . .	2
- Ze světa baptismu . . . . .	29
<b>Hloušek Miroslav</b> – O našem kalendáři . . . . .	30
- Útěky z Lužice a do Lužice . . . . .	32/33-34
- Zapomenuté výročí . . . . .	20/21
<b>Hobbs Ray</b> ( <i>přel. a upr. LM</i> ) – Nový film režiséra Michaela Apteda („Amazing Grace“) . . . . .	16
<b>Hudec Jan</b> – Poselství k 16. neděli po svaté Trojici (2Tm 1,10) . . . . .	25
<b>Hübner Miloš</b> – Abrahamovské zastavení <b>(NB)</b> . . . . .	28-30
- Obnova řádu rytířů z Calatravy? . . . . .	35
- Otazníky nad stavbou plotu . . . . .	1
<b>Chleboun Přemysl</b> – Kam, lidovci, kam jdete? <b>(P)</b> . . . . .	36
<b>Christnet</b> – Podivné rozhodnutí tureckého soudu <b>(A)</b> . . . . .	20/21
<b>(ib)</b> – Zasedne nejvyšší orgán Česko-bratrské církve evangelické <b>(CN)</b> . . . . .	13
<b>Jackanič Jan</b> – Vinohradská mládež (sbor BJB) . . . . .	20/21
<b>Jalušková Hana</b> – Poselství k 12. neděli po svaté Trojici (Mt 12,20) . . . . .	22/23
<b>Janda Zdeněk</b> – Ohlasy (na článek „Ještě jednou reforma“) . . . . .	14
<b>Jéremie (metropolit), Vlk Miloslav (kardinál)</b> – Charta Oecumenica – směrnice pro růst spolupráce mezi církvemi v Evropě . . . . .	20/21
<b>Jbj</b> – Úzký profil (KJ před 50 lety) . . . . .	13
<b>jída</b> – Jubilant čestným členem (shromáždění k 70. narozeninám Pavla Smetany) . . . . .	25
<b>Jkč</b> – Jestli jaké potěšení. . . (Fp 2,1) (KJ před 75 lety) . . . . .	15
<b>Just Jiří</b> – Jednota bratrská v Čechách a na Moravě - dějiny a současnost . . . . .	32/33
- Jednota bratrská na Moravě 2 . . . . .	35
- Nálezy na Karmeli. . . . .	2

<b>Kabíček J.,Hájková E.,Pivoňka P.</b> – Ona, což mohla, to učinila (Vlasta Hájková) . . . . .	36
<b>Kaczmarczyk St.</b> – Pastor Jiří Třanovský – Slovanský Luther . . . . .	28
<b>Kameníková Dana</b> – Osmdesátiny bratra M. Makovičky . . . . .	20/21
<b>Kaleta Bronislav</b> – Poselství k 6. neděli postní Palmare (J 3,14.15) . . . . .	8
<b>Kašper Jan</b> – Arcibiskup Graubner k restitucím. . . . .	6
- Baronesa, která si nevzala život . . . . .	9/10
- Cynismus Martina Fendrycha . . . . .	29
- Dávlova bible opět v Praze! <b>(A)</b> . . . . .	27
- Dědici: divadelníci, filosofové, teologové (J. Šafařík) . . . . .	18
- Diabolizace dějin . . . . .	28
- Josef Šafařík – Filosof? Literát? Teolog? Divadelník? . . . . .	25
- Manželství, nevěra, moc a vliv . . . . .	24
- Na vlastní oči (aneb o čem se mlčelo) (reportáž z křišťálové soboty) <b>(A)</b> . . . . .	34
- Naše pokrytectví a starosta Čunek . . . . .	1
- (Nejen) místopředseda vlády mezi faráři <b>(A)</b> . . . . .	26
- Ne/mravný zisk pod zákonem? . . . . .	19
- Podivná deklarace . . . . .	22/23
- Pomoc na cestu životem <b>(A)</b> . . . . .	36
- Sedm (?) statečných, méně kajících . . . . .	8
- Smrt fascinuje . . . . .	9/10
- Svátek utek – a významný den taky . . . . .	13
- Unifikace nejen našich dějin . . . . .	5
- Zelenomodrý svět . . . . .	20/21
<b>Kejř Bohumil</b> – Bratři (v jiném triku) – (rozhovor s Josefem Čunkem) . . . . .	6
- Editorial . . . . .	24
- Dopis Kostnické jednoty . . . . .	1
- Charta Oecumenica podepsána. . . . .	3
- Křesťanský kancionál <b>(RE)</b> . . . . .	13
- Miloš Šolc – pokus o vděčné ohlédnutí. . . . .	5
- Pražská prezentace TV Noe . . . . .	11
- Průběžné bilancování (Rozhovor s patriarchou CČSH Tomášem Buttou) . . . . .	18
- Redaktor u výsledku (rozhovor s bratrem L. Mečkovským). . . . .	14
- Slovo může potěšit i zranit (rozhovor s bratrem Zdeňkem Škrabalem) . . . . .	8
- Vánoční přání a novoroční pozdrav . . . . .	36
- Zpráva z konání Světového dne modliteb žen . . . . .	7
<b>Kitta Michal</b> – Kázání o pekle (L 16,19-31) <b>(NB)</b> . . . . .	9/10
- Poselství k 5. neděli postní Judica (Ž 43,1) . . . . .	7
<b>Klinecký Pavel</b> – Podobenství o pleveli mezi pšenicí (Mt 13,24-30) <b>(NB)</b> . . . . .	5
<b>Kloubek Miloslav</b> – K neděli Misericordias Domini (Ž 33,5) . . . . .	11
<b>Kopecký Petr</b> – Bohatý svět . . . . .	25
<b>Kraus Ivo</b> – Antimisijní prostředí <b>(A)</b> . . . . .	29
- Česká levice a křesťanství? <b>(A)</b> . . . . .	17
- Desátky <b>(A)</b> . . . . .	25
- Inteligentní plán . . . . .	34
- Jidášův komplex <b>(A)</b> . . . . .	30
- Kam, lidovci, kam jdete? <b>(A)</b> . . . . .	32/33
- Královský služebník (J 4,46-53) <b>(NB)</b> . . . . .	8
- Kvalifikace . . . . .	27
- Liga českých rodin? <b>(A)</b> . . . . .	16
- Nevábná politika <b>(A)</b> . . . . .	15
- Nový rok ve znamení financí <b>(A)</b> . . . . .	35
- Obtěžování dívek na základkách <b>(A)</b> . . . . .	28
- Polemika k článku „O manželství, pokání a milosti“ . . . . .	12
<b>Kraus Jaroslav</b> – Ad: Tři špatné zprávy z domova (ET-KJ ze 7. listopadu) <b>(P)</b> . . . . .	34
- Černobílý svět? (reakce na článek „Zelenomodrý svět“) . . . . .	22/23
- Dvojí výročí v Mariánských Lázních . . . . .	26
<b>Křivohlavý Jaro</b> – Křesťan tváří v tvář nemoci (knihla MUDr. Š. Ruckého) <b>(RE)</b> . . . . .	24
- Marie Mikulová-Thulstrupová : Kierkegaard a dějiny křesťanské zbožnosti <b>(RE)</b> . . . . .	28
- Radim Palouš: Dobrodružství pobytu vezdejšího <b>(RE)</b> . . . . .	5
- Recenze (na knihu J. Hellera „Znamení odkazující k nebi“) . . . . .	18
- Rozprava o Adamovi <b>(RE)</b> . . . . .	27
- Víra a právo (z přednášky Zákony a jejich vliv na běžného člověka) . . . . .	1
- Zvěstování evangelia dnes (úryvky z knihy „Obtíže a šance církve v dnešním světě“ ) . . . . .	2
<b>Křížová Jana</b> – Bydlí mezi námi (Emanuel Vejnar) . . . . .	36
<b>Kuc Daniel</b> – Poselství k 20. neděli po svaté Trojici („Nedej se přemoci zlem“) . . . . .	29
<b>Kužel Živan</b> – Valná hromada VERITAS . . . . .	17
<b>lam</b> – Conference, synod, jednání – Sjezd baptistů . . . . .	16
- Ohlédnutí za dalším studijním dnem ERC . . . . .	17
<b>Landová Tabita</b> – Kazatel Slavomil C. Daněk . . . . .	11-12
<b>Laube Jiří</b> – Ekumena není past, ale cíl <b>(P)</b> . . . . .	34



- Hlas katolického věřícího (reakce na Chartu Oecumenicu) .....	22/23
<b>Lavická Anna</b> – Zdravice Bohuslavu Vikovi k sedmdesátinám. ....	5
<b>Mamulová Lýdie</b> – Poselství k 3. postní neděli Oculi (Ž 25,15). ....	6
<b>Mareš Pavel</b> – Co jsme dlužni adventistům? .....	25
<b>Marková Ludmila a Vik Bohuslav</b> – Potomci J. A. Komenského .....	8
<b>Matějovský Tomáš</b> – Poselství k 7. neděli po svaté Trojici (Každý potřebuje být přijímán. Smutný je život vyloučených) .....	20/21
<b>Matějková J.</b> - Pět vycházkových okruhů – výborný průvodce Prahou .....	36
<b>Matulík Rostislav</b> – Q – Románový thriller o boji reformátorů s informatorem .....	30
<b>Mečkovský Ladislav</b> – Editorial .....	9/10,11,13,15,19,32/33
<b>Molnár Dalibor</b> – Jan Hus o víře .....	19
- Ještě o katedrále .....	1
- Kdo ponese břímě? <b>(P)</b> .....	16
- Píseň o radosti .....	13
<b>Müller L.</b> – Co nabízí přírodověda teologii a co nabízí teologie přírodovědě .....	18
<b>Najbrtová Hana</b> – O vylučování od večere Páně – (M.T.Zikmund, ET-KJ č.7) <b>(P)</b> .....	14
<b>Nečas Jiří</b> – Den Země .....	12
- Miluj Boha a bližního (J 3,16) <b>(NB)</b> . ....	18
- Obecní louka a naše silnice – podobnost není čistě náhodná .....	25
- Proč zveme ke konání dnů vděčnosti za stvoření ...	26
<b>Nekvinda Oldřich</b> - Dětské bohoslužby v Hořicích <b>(CN)</b> ....	3
<b>Niebauer Jan</b> – Srbská přísloví o církvi (KJ před 25 lety) ....	16
<b>Nohavica Jan</b> – Na začátku: Deset zastavení nad prvními stránkami Bible ....	2-9/10
<b>Novák Jiří</b> – Evangelická modlitebna v Brně na Lochenberku <b>(H)</b> .....	4
- Ježíšův příběh – výzva pro nás <b>(RE)</b> .....	11
<b>Novotný Petr</b> – Vyjádření k podpisu „Charta Oecumenica“ aneb – kam se žene „křesťanská“ Evropa (výňatek z dopisu) .....	3
<b>Opočenská Jana</b> – Bible ve spravedlivé řeči z perspektivy otevřenosti <b>(P)</b> .....	20/21
<b>Otter Jiří</b> – Betlémská Mládátka II. ....	2
- Jubilejní 100. výročí narození FMD .....	6
- Kristus ztotožněn s hříchem? (2K 5,21) <b>(NB)</b> ....	11
- O správné bázni před Bohem (2K 5,11a) <b>(NB)</b> ....	13
- Triumf a vůně Kristových svědků (2K 2,14) <b>(ČB)</b> .....	14
- Velikonoční víra mezi bázní a radostí (L 24,41) <b>(NB)</b> .....	12
- Z vyznání „diamantového ženicha“ (závěr projevu při rodinném setkání k „diamantovému výročí“) .....	19
<b>Pašková – Špeciánová Lenka</b> – Paprsky kalicha (RE knihy <i>Paprsky kalicha v letorostech Čechů z Volyně</i> ) .....	1
<b>Pavelka Tomáš</b> – Apocalypťo – nový film Mela Gibsona ....	9/10
- Babyboom a Evangelium .....	24
- Konference, synod, jednání – 1. zasedání 32. synodu ČCE .....	16-17
- Nad knihou Rút IV <b>(NB)</b> .....	1
- Plíživý katolicismus .....	26
- Poslední skotský král <b>(RE)</b> .....	15
- Reformace není revoluce (Ad Nedokončená revoluce 29/07) .....	31
- Scientismus a kreacionismus .....	28
- Spolehl na Boha .....	12
- Tři stavy dříve a dnes .....	8-9/10
<b>Pavlík Jan</b> – Klima nebo svoboda? .....	24
<b>Pechar Jaroslav</b> – Poselství k 1. neděli po svaté Trojici (L 10,16) .....	16
<b>Pechar Miloš F.</b> – Ještě k radaru <b>(P)</b> .....	29
<b>Pejchal Aleš</b> – Ještě ke katedrále (Ad: Nejvyšší soude, měj se na pozoru) <b>(O)</b> .....	11
<b>Pfann Daniel</b> – Cestou necestou (kniha Alfréda Kocába) <b>(RE)</b> .....	26
<b>Pietak Stanislav</b> – Vážená redakce, (ohlas na článek Vyjádření k podpisu Charta Oecumenica) .....	7
<b>Pokorný Jan</b> – Bratr Miloš Lešikar (3.12.1922-11.5.2007) ....	17
- Zrcadlení .....	25
<b>Polma Jiří</b> – Nad Heslem roku 2007 (Iz 43,19) .....	1
- Ochranovský seniorát při Českobratrské církvi evangelické .....	22/23
- Touha po svobodě (vznik Jednoty bratrské) ....	22/23
<b>Pospíšil Radek</b> – Poselství k 3. neděli po svaté Trojici (L 19,10) .....	18
<b>Potoček Josef</b> – Padající listí a povaha stvoření .....	31
<b>Procházková Alena</b> – Poselství k 18. neděli po svaté Trojici (1J 4,21) .....	27
<b>Rada Církve bratrské</b> – Konference, synod, jednání – Konference Církve bratrské .....	16
<b>red.</b> – Reakce redakce (na články do ET-KJ) .....	15
<b>red-bok</b> – Jubileum 550 let od vzniku Jednoty Bratrské – Unitas Fratrum <b>(CN)</b> .....	14
- Konference, synod, jednání – Konference metodistů .....	16
<b>red-L.M.</b> – Všichni jsme lidi .....	13
<b>(red-k)</b> – Seminář k Chartě Oecumenice .....	11
<b>(roma)</b> – Američtí protestanti se vracejí ke zpovědi <b>(CS)</b> ....	29
- Archiv potvrdil, že Luther své reformační teze přibíl <b>(CS)</b> .....	5
- Biblica aneb král David v renesančním rouše <b>(RE)</b> . ....	36

- Církev bylo nutné uvést do pohybu .....	31
<b>Ruml Joel</b> – Pozdrav synodního seniora ČCE (oslavy 550 let Jednoty bratrské) .....	22/23
- Slovo synodního seniora ČCE .....	1
<b>Sebrancová Rozina</b> – A co je to ten fjertoch? <b>(RE)</b> .....	12
<b>Schilla František</b> – Cukrářství a mezináboženský dialog (reakce na film Medvídek a poznámky k Foru 2000) ...	30
- Činorodost seniorů a stvořitelské řády .....	13
- Dvakrát skrytá agenda (Na okraj filmu Roming a Účastníci zájezdu) .....	34
- Dvěma pánům nelze sloužit .....	27
- Inspirace zcela mimořádná (Kšaft a jeho novější parafráze) .....	22/23
- Mobil ne, židli ano! (Vzpomínka na Bohumíra Popeláře) .....	25
- Naučit se mlčet (Film Hlas moře o otázkách eutanazie) <b>(RE)</b> .....	26
- Otázka teologická? (Bony, restituce, protireformace) .....	31
- Písmo, tradice a kritika překladu .....	36
- Setkávání s prof. Milanem Opočenským ....	9/10-11
- Tajnosti a novopohanská mystéria .....	19
- Vyzdrojuj si informace! .....	24
<b>Schneeberger V. D.</b> ( <i>překl.</i> ) – Dopis Jidáši Iškariotskému (z knihy <i>Kdo jsi, Jidáší?</i> ) .....	9/10
<b>Siracký Ján</b> – Láska okolo nás .....	2
- Záznak života .....	15
<b>Sláma Petr</b> – Tak velice jiné tóny <b>(P)</b> .....	22/23
<b>Sláma Vlastimil</b> – Zpět do ráje? .....	17
<b>Smetana Daniel</b> – Okovaná bota na Davidově hvězdě? ....	35
<b>Smetana Pavel</b> – Anděl mezi námi (k úmrtí sestry Vlasty Aplové) .....	2/33
- Poselství k velikonoční neděli (Zj 1,18) .....	9/10
- Za prof. Milanem Opočenským (kázání při rozloučení 17.2.2007). ....	7
<b>Smolík Josef</b> – Vzpomínka na profesora F. M. Dobiáše ....	7
<b>Soběslavský Ondřej</b> – Kirchentag – dodatek (aneb co ještě pověděno nebylo) .....	32/33
<b>Spolek přátel ETF UK</b> – Zpráva o setkání 3. listopadu 2007 .....	32/33
<b>Staršovstvo sboru ČCE v Hořicích</b> – Ekumena v Hořicích .....	22/23
<b>Staršovstvo sboru Heřmanův Městec</b> – Vzpomínka na bratra Svobodu .....	3
<b>Stehlík Dobroslav</b> – Poselství k Reminiscere (Ž 25,6) .....	5
<b>Synodní rada ČCE</b> – ČCE k vztahům mezi státem a církvemi .....	24
-ša- - Andělem nebo soudcem? (KJ před 50 lety) .....	12
<b>Šafařík Josef</b> – Sud’ o tom, co sud’ (myšlenky o Ježíšovi) ...	18
- Šafaříkovo míti a býti (Z Listů Melinovi) .....	17
- Z eseje o Topolově hře „Hodina lásky" (1968) ....	25
<b>Šimr Karel</b> – Bohoslužba na paměť a památku .....	34
- Coena se bude zabývat odkazem Jednoty bratrské <b>(CN)</b> .....	5
- Grafika Poslední večere .....	27
- Listopadové setkání Coeny se ponese v duchu dialogu .....	31
- Na luterské bohoslužbě byzantského ritu .....	27
<b>Šimr Karel, Voldán Pavel, Kitta Michal</b> – Budyšínský zvon bude znít v Domažlicích .....	30
<b>Šimsa Jan</b> – Nepromluviš <b>(P)</b> .....	15
<b>Šimsová Milena</b> – Mlč a nezapomeň! <b>(RE)</b> .....	11
<b>Šindler Pavel</b> – Kdo má klást otázky? .....	27
<b>Škrabal Zdeněk</b> – Teolog v důchodu (rozhovor s Josefem Smolíkem) .....	13
<b>Šolc Miloš ml.</b> – Sbor Bratrské jednoty baptistů v Praze, nám. Jiřího z Poděbrad – jeho vznik a současnost ....	20/21
<b>Štěpán Jan</b> – „Putování rosou i prachem" <b>(RE)</b> .....	1
- <i>Ružena Žiaranová-Dvořáková:</i> <i>Sedem parížských večerov</i> <b>(RE)</b> .....	4
<b>Tengler Jiří</b> – Nadějně „Tajnosti" .....	24
(tt – z <i>Křesťanské revue</i> 2007) – Cesta odpovědné spotřeby ...	25
<b>Toušek David</b> – Život, rodina, děti... je dar od Boha (rozhovor s Ch. O. Ogwettou). ....	4
<b>Toušek Roman</b> – Poselství k 2. neděli adventní (Iz 40,3.10) .....	5
<b>Urban Pavel</b> – Poselství k 21. neděli po svaté Trojici (2K 6,2) .....	30
<b>Valenta Josef</b> – Konstantinovská neděle (reakce na článek „Co jsme dlužni adventistům?") .....	29
<b>Valůšek David</b> – 70 let evangelického kostela ve Zlíně ....	29
<b>Vejnar Emanuel</b> – Dotýkat se tajemství bytí. ....	2
- Ekumenická past .....	30
- Dny evropského dědictví .....	22/23
- Chtěl bych vrátit, co jsem přijal (Poděkování rodnému sboru) .....	26
- Jednota církve (Ef 4,1-6) .....	16
- Když dva dělají totéž <b>(A)</b> .....	14
- Kostel, v němž se žije. ....	1
- Milost není pod zákonem .....	5
- Nejvyšší soude, měj se na pozoru! .....	7
- Ráj se opět otvírá .....	36
- Schody .....	24
- Sundat kbelec ze své víry .....	19
- Takoví, jací jsme .....	3
- Velký pátek je výzvou .....	9/10
- Věž a boj (a konzerva) – Úvaha o církvi a penězích .....	12
- Vyslanec svého Pána (2K 3,5-6) <b>(NB)</b> .....	15
<b>Veselý Josef</b> – Bible má jediné téma .....	4
- Chléb ze tří měřic mouky .....	32/33
- Jsou bohové? .....	14
- Nedokončená reformace .....	29

- O sportu a vyhánění ďábla .....	36
- Od povinné k nepovinné církvi .....	34
- Ospravedlnění a posvěcení <b>(NB)</b> .....	6
- Pohanství v nás .....	12
- Potřebujeme ke své víře církev? .....	16
- Síla myšlenky askeze a chudoby se vzpomínkou na prof. Amedea Molnára .....	3
- Změnilo křesťanství svět? .....	18
<b>Vik Bohuslav</b> – Konstantin Veliký (asi 280-337) .....	29
- Lausanne 1927 – výzva k trpělivosti .....	32/33
- 60 let vykopávek od Mrtvého moře <b>(A)</b> .....	19
- 400. výročí narození Paula Gerhardta .....	6
<b>Vlk Miloslav</b> – Zapomenutý kubismus .....	31
<b>Volná Hana</b> – Bienále pro Diakonii aneb sestupme do zahrady .....	13
<b>Vonka R. J.</b> – Povinná tělesná výchova (KJ před 75 lety) ....	25
<b>Voříšek Jaroslav</b> – Neprůstřelnost předem hotového názoru <b>(A)</b> .....	24
<b>Vrba Jaroslav</b> – Voříškova neprůstřelnost <b>(P)</b> .....	27
<b>Wypiorová Eva</b> – 40. výročí otevření kostela Smřření v Dachau + úryvek proslovu ....	15
<b>Zajíc Jan</b> – Poselství k 4. neděli po svaté Trojici (Ga 6,2) ....	19
<b>Zámečník Jan</b> – Josef Šafařík a Dorothee Sölleová .....	18
<b>Zejfart Jiří</b> – Radost (rozloučení s PhMr Věrou Ulmanovou) .....	34
<b>Zikmund Marek</b> – Pochybná zpochybňování – Ještě k Chartě Oecumenice <b>(P)</b> .....	24
<b>Zikmund M. T.</b> – Ohrožuje islám západní civilizaci? .....	3
- O manželství, pokání a milosti <b>(NB)</b> .....	7
<b>Zikmundová Alena</b> – Zpráva o Světovém dni modliteb ....	35
<b>Zoubek Mikuláš</b> – Poznávání Izraele s Biblií v ruce .....	14
<b>ZS</b> – Počítání a moudrost (KJ před 25 lety) .....	19
<b>zš</b> – Bienále pro diakonii .....	16
- Devadesát let (Slavie Radechovská) .....	36
- Osmdesátiny (ThDr. Jakuba S. Trojana) .....	17
- Prázdná lavice (o bratru sochaři Ivanu Jilemnickém) .....	5
- Sólo pro tři (Brel – Vysockij – Kryl) .....	19
- Sto deset tisíc křesťanů, sem tam nějaký atheista, jedna želva Valentýna, prckové (Kirchentag 2007) ....	28
<b>Ženatý Daniel</b> – Biblické poselství 70 dní před Velikonocemi (Iz 55,6-13) .....	3

## Básně

<b>bez uvedení autora</b> – Vánoce .....	36
<b>Bonhoeffer Dietrich</b> ( <i>překl. D. a P. Pokorní</i> ) – O předivné tiché moci .....	9/10
<b>Dostálová Noemi</b> – Lavice v jimramovském kostele .....	28
<b>Matouš Miroslav</b> – On .....	1
<b>Molnár Dalibor</b> – Modlitba, aby se zas nebe nad námi rozsvítilo (k svátku M. J. H.) .....	19
<b>Polák Štefan</b> – Bože na nebi, podej mi svou ruku (Romská báseň) .....	15
<b>Sedláčková Daniela</b> – Vánoční .....	36
<b>Seifert Jaroslav</b> – První dopis mamince .....	14

## Články bez uvedení autora

Atheistická agitace (KJ před 75 lety) – 18, Čeští evangelíci žádají o vysílání českobratrských bohoslužeb (KJ před 75 lety) – 17, Dietrich Bonhoeffer (výročí) – 9/10, Rosa exularia – Exulantská růže – 26, Faráři běželi maraton <b>(A)</b> – 18, Rozhovor s prof. Pavlem Filipim – 1-2, Ze 4. synodu Leuenberského společenství – 1, 3. evropské ekumenické shromáždění (v Sibiu) – 32/33	
--	--